

Odůvodnění

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu

Energetický regulační úřad je podle ustanovení § 98a odst. 2 písm. j) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, zmocněn k vydání vyhlášky, kterou se stanoví rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb v elektroenergetice a souvisejících služeb v plynárenství.

V současné době je předmětná problematika týkající se náležitostí a termínů vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie zákazníkům upravena komplexně vyhláškou č. 210/2011 Sb., o rozsahu, náležitostech a termínech vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb. V návaznosti na novelu energetického zákona (č. 131/2015 Sb., ze dne 13. 5. 2015), která nabyde účinnosti ke dni 1. 1. 2016 je však nutné novelizovat právní úpravu uvedenou ve vyhlášce č. 210/2011 Sb. tak, aby byla v souladu s účinnou právní úpravou.

Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Dne 1. ledna 2016 nabyde účinnosti zákon č. 131/2015 Sb., kterým se mění energetický zákon, a který v § 2 odst. 2 mění definice některých pojmů pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, používaných i ve stávající vyhlášce č. 210/2011 Sb. Cílem navrhované vyhlášky je proto mj. sjednotit pojmosloví uvedené v předmětné vyhlášce s nadřazeným právním předpisem.

Na úrovni Evropského společenství je právním předpisem, který mj. upravuje vyúčtování dodávek energie, směrnice 2012/27/ES o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (dále jen „směrnice o energetické účinnosti“). Tento předpis se vztahuje na oblast všech tří výše uvedených odvětví, a sice oblast elektroenergetiky, plynárenství i teplárenství a v některých ustanoveních formuluje požadavky na podobu, obsah a termíny vyúčtování dodávek elektřiny a plynu.

Vyhláška č. 210/2011 Sb. byla přijata v souvislosti s třetím liberalizačním balíčkem a navazovala také na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES a dále na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES. V návaznosti na problematiku vyúčtování dodávek energie ve smyslu přijatých směrnic třetího energetického balíčku se zabývala touto problematikou také Komise Evropské unie a přijala doporučení k postupu členských států při úpravě problematiky vyúčtování dodávek elektřiny a plynu. Příslušná ustanovení výše uvedených směrnic týkající se obsahových náležitostí, rozsahu a termínů vyúčtování dodávek elektřiny, plynu, popř. tepelné energie byla transponována do českého právního řádu právě vyhláškou č. 210/2011 Sb. a nyní byla převzata do navrhované vyhlášky, která je tak i nadále v souladu s *acquis commautaire*.

Účelem navrhovaných změn uvedených v předmětné vyhlášce je kromě sjednocení pojmosloví s energetickým zákonem, též upřesnění a doplnění stávajících základních, resp. minimálních, standardů vyúčtování dodávky energie zákazníkovi, neboť vyúčtování má být vyhovující především potřebám zákazníků, kteří jej obdrží od výrobce elektřiny nebo plynu, obchodníka s elektřinou nebo s plynem, provozovatele distribuční soustavy, provozovatele přenosové soustavy, provozovatele přepravní soustavy nebo dodavatele tepelné energie (dále jen „povinné subjekty“).

Cílem Energetického regulačního úřadu je tak zajistit odpovídající kvalitativní požadavky na vyúčtování zejména zvýšením přidané hodnoty pro zákazníka v podobě přehlednosti a transparentnosti údajů při poskytování vyúčtování služeb napříč odvětvími elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství v návaznosti na energetický zákon a dotčené směrnice Evropského společenství. Vyúčtování by mělo dle názoru Energetického regulačního úřadu obsahovat takové relevantní údaje, které zákazník vyhledává, žádá či potřebuje pro orientaci ve vlastní spotřebě energie, nákladech na ni vynaložených, pro informaci o nezbytnosti vynaložení výše těchto nákladů a možnostech jejich snížení a pro rozhodnutí o přijetí změn, vše tak, aby využití jím spotřebované energie bylo co nejúčinnější. Navrhovaná právní úprava vychází mj. též z praktických zkušeností Energetického regulačního úřadu a reaguje na očekávání spotřebitelů energií, přičemž lze oprávněně předpokládat, že nově poskytované informace v rámci vyúčtování budou mít pozitivní dopad na transparentnost a objektivitu rozhodování spotřebitelů za účelem úspor, ať už se jedná o účinné využívání energií či správnou volbu dodavatele.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je vyhláška navržena a akty práva Evropské unie

Předkládaný návrh vyhlášky, kterou se stanoví rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb v elektroenergetice a plynárenství, je zcela v souladu s energetickým zákonem. Vyhláška bude vydána na základě zmocnění uvedeného v ustanovení § 98a odst. 2 písm. j) energetického zákona.

Návrh vyhlášky je taktéž v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 2003/54/ES, se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES a se směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2012/27/EU o energetické účinnosti.

Návrh vyhlášky není v rozporu s žádným dalším předpisem evropského práva, upravujícím vyúčtování dodávek energie.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí

Návrh vyhlášky nepředpokládá žádné dodatečné nároky na státní rozpočet ani rozpočet Energetického regulačního úřadu, stejně tak v důsledku úpravy vyhlášky nevznikne potřeba navýšení počtu pracovníků. V důsledku navrhované právní úpravy se rovněž nepředpokládá jakýkoli dopad do ostatních veřejných rozpočtů územních samosprávních celků.

Návrh vyhlášky předpokládá minimální finanční zátěž pro soukromé subjekty, na které se změna vyhlášky vztahuje. Návrh znění vyhlášky je koncipován tak, aby byla minimalizována finanční zátěž na straně účastníků trhu s plynem včetně konečných spotřebitelů. Energetický regulační úřad si je vědom skutečnosti, že určité finanční dopady vyvolány budou z důvodu úprav fakturačních a zákaznických systémů povinných subjektů, nicméně ty nebudou primárně vyvolány navrhovanou vyhláškou, ale nutností zapracovat změny, které přinesla od 1. 1. 2016 novela energetického zákona. Energetický regulační úřad však nemůže takové náklady ovlivnit ani vyčíslit. Změna vyhlášky byla navržena tak, aby nevyžadovala strukturální změnu stávajících informačních systémů jednotlivých subjektů. Na základě předložené vyhlášky dojde pouze k adaptaci těchto informačních systémů na nové dílčí požadavky stanovené v návrhu vyhlášky týkající se rozsahu obsahových náležitostí vyúčtování, což přinese náklady pouze minimální.

Vyhláška nepředpokládá sociální dopady nebo dopad na životní prostředí. V souvislosti s navrhovanou právní úpravou se nepředpokládají dopady na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, ani dopady navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh vyhlášky plně respektuje principy právní úpravy ochrany soukromí osob a jejich osobních údajů tak, jak jsou zakotveny zejména zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

Zhodnocení korupčních rizik

Návrh vyhlášky nepředpokládá jakékoliv zvýšené korupční riziko. Jedná se z velké části o úpravu pravidel vycházející z právních předpisů Evropské unie. Tyto změny de facto neumožňují vznik korupčního prostředí. Návrh vyhlášky proto nepředpokládá založení korupčních rizik ani jejich nárůst.

Závěrečná zpráva o hodnocení dopadů regulace

Vyhláška o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Vyhláška o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, která nahrazuje vyhlášku č. 210/2011 Sb., o rozsahu, náležitostech a termínech vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb, ve znění pozdějších předpisů.

1.2. Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, rizik spojených s nečinností

Klíčovým aspektem při poskytování dodávek energie zákazníkům, resp. odběratelům, je přístup k objektivním a transparentním údajům o jejich spotřebě energie. Zákazníci by měli mít přístup ke svým údajům o spotřebě, souvisejících cenách a nákladech na služby, aby byli schopni lehce porovnat konkurenční nabídky. Informace o nákladech na energii by měly být zákazníkům poskytovány dostatečně často a ve srozumitelné podobě, aby zákazníci měli zpětnou vazbu ohledně účinků investic do energetické účinnosti a ohledně vlivu změny jejich chování. Jedině takové poskytnutí informací o spotřebě energie a nákladech za takovou spotřebu povede k vytvoření pobídek a dalším energetickým úsporám.

Cílem navrhované právní úpravy tak má být jednak zajištění toho, aby zákazníci a odběratelé měli přístup k informacím o své spotřebě energie, aby tyto informace byly spolehlivé, pravdivé, dostatečně podrobné a transparentní, ale současně aby vyúčtování dodávek energie bylo zákazníkovi poskytováno ve srozumitelné, snadno pochopitelné formě tak, aby si zákazník mohl jednoduchým způsobem ověřit správnost vyúčtování nákladů vynaložených na spotřebované množství energie a případně též porovnat jednotlivé konkurenční nabídky.

Obecné požadavky na vystavování daňových dokladů stanoví zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví jak termíny, ve kterých má být takový daňový doklad vystaven, tak i minimální obsahové náležitosti tzv. daňového dokladu a tzv. zjednodušeného daňového dokladu.

Právní úprava týkající se náležitostí a termínů vyúčtování dodávek energie zákazníkům a spotřebitelům je v současné době upravena v prováděcím právním předpisu k energetickému zákonu, a to ve vyhlášce č. 210/2011 Sb., před jejíž účinností byla problematika vyúčtování energie řešena pouze částečně a samostatně pro jednotlivé komodity v několika prováděcích právních předpisech k energetickému zákonu.

Dne 1. 1. 2016 nabyde účinnosti zákon č. 131/2015 Sb., kterým se mění energetický zákon a další související zákony. Zmocňovací ustanovení Energetického regulačního úřadu k této vyhlášce, která jsou souhrnně uvedena v § 98a byla zachována v původním znění jako v dnes účinném energetickém zákoně. V této souvislosti je Energetický regulační úřad nadále zmocněn k vydání prováděcího právního předpisu, kterým se stanoví rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb.

Vyhláška č. 210/2011 Sb. vznikla v souvislosti s právními předpisy, které tvoří tzv. třetí energetický (liberalizační) balíček. Mezi tyto předpisy patří mj. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem, které v rámci ustanovení týkajících se ochrany a posílení postavení zákazníka a spotřebitele na trhu s energiemi řeší problematiku vyúčtování, zejm. jeho termínů a náležitostí.

Jak bylo uvedeno výše, novela energetického zákona přinesla řadu změn. Předložený návrh vyhlášky obsahově vychází z vyhlášky stávající, tedy z požadavků výše uvedených evropských směrnic třetího (liberalizačního) energetického balíčku a požadavků stávajícího energetického zákona, přičemž reaguje na požadavky novely energetického zákona a je zpracována tak, aby plně těmto požadavkům odpovídala.

1.3. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Před účinností stávající právní úpravy byla problematika vyúčtování energie řešena pouze částečně a samostatně pro jednotlivé komodity v několika prováděcích právních předpisech k energetickému zákonu. V souvislosti s třetím liberalizačním balíčkem byla na základě zmocnění uvedeném v ustanovení § 98a odst. 2 písm. j) energetického zákona vydána vyhláška č. 210/2011 Sb., o rozsahu, náležitostech a termínech vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb. Tato vyhláška, která je účinná od 15. prosince 2011 dodnes, přičemž nebyla po tuto dobu novelizována, upravuje komplexně požadavky na obsahové náležitosti vyúčtování pro všechny oblasti energetiky (elektroenergetika, plynárenství a teplárenství), včetně stanovení termínů, ve kterých má být vyúčtování poskytováno.

1.4. Identifikace dotčených skupin

Dotčenými skupinami jsou fyzické a právnické osoby na území České republiky, které jsou:

- držitelem licence na obchod s elektřinou,
- držitelem licence na obchod s plynem,
- držitelem licence na výrobu elektřiny, pokud dodávají elektřinu zákazníkům,
- držitelem licence na výrobu plynu, pokud dodávají plyn zákazníkům,
- držitelem licence na distribuci elektřiny,
- držitelem licence na distribuci plynu,
- držitelem licence na přenos elektřiny,
- držitelem licence na přepravu plynu,
- držitelem licence na výrobu tepelné energie,
- držitelem licence na rozvod tepelné energie,
- držitelem licence na činnosti operátora trhu,
- zákazníkem v oblasti elektroenergetiky, plynárenství nebo
- odběratelem tepelné energie.

Materiál má neutrální dopad na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením, národnostní menšiny a na rovnost mužů a žen.

1.5. Popis cílového stavu

Cílem Energetického regulačního úřadu je zajistit odpovídající kvalitativní požadavky na vyúčtování zejména zvýšením přidané hodnoty pro zákazníka v podobě přehlednosti a transparentnosti údajů při poskytování vyúčtování služeb napříč odvětvími elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství v návaznosti na energetický zákon a dotčené směrnice Evropského společenství. Vyúčtování by mělo dle názoru Energetického regulačního úřadu obsahovat takové relevantní údaje, které zákazník vyhledává, žádá či potřebuje pro orientaci ve vlastní spotřebě energie, nákladech na ni vynaložených, pro informaci o nezbytnosti vynaložení výše těchto nákladů a možnostech jejich snížení a pro rozhodnutí o přijetí změn, vše tak, aby využití jím spotřebované energie bylo co nejúčinnější.

Účelem navrhovaných změn uvedených v předmětné vyhlášce je kromě sjednocení pojmosloví s energetickým zákonem, též upřesnění a doplnění stávajících základních, resp. minimálních, standardů vyúčtování dodávky energie zákazníkovi, neboť vyúčtování má být vyhovující především potřebám zákazníků, kteří jej obdrží od povinných subjektů.

Předložený návrh vyhlášky obsahově vychází z vyhlášky stávající, tedy z požadavků výše uvedených evropských směrnic třetího (liberalizačního) energetického balíčku a požadavků stávajícího energetického zákona, přičemž reaguje na požadavky novely energetického zákona a je zpracována tak, aby plně těmto požadavkům odpovídala.

Energetický regulační úřad při tvorbě předloženého textu vyhlášky zohlednil mj. průzkum provedený v minulosti při tvorbě stávající vyhlášky, jejíž podstatné části přebírá předkládaná vyhláška, který byl zaměřen na zjištění, jakou formou je poskytnutí směrnicí uvedených konkrétních informací pro konečné zákazníky přínosné a vhodné a jakým způsobem požadavky směrnic do návrhu vyhlášky zapracovat, případně v jakém rozsahu.

Energetický regulační úřad vycházel i z dalších podkladů, které byly použity při přípravě stávající vyhlášky, zejména ze závěrů jednání tzv. druhého občanského energetického fóra (Citizen's Energy Forum), které se konalo ve dnech 29. až 30. 9. 2009 v Londýně. Občanské energetické fórum bylo založeno, aby pomáhalo spotřebitelům posílit jejich stávající práva platná v celé EU a poskytovalo jim jasné a přímé informace o tom, jaké možnosti mají k dispozici při výběru dodavatele plynu a elektřiny. Myšlenka vytvoření tohoto fóra byla navržena v rámci přípravy již zmíněného třetího energetického balíčku Komisí pro vnitřní trh s energií. Jedná se tedy o platformu určenou k uplatňování a posilování práv spotřebitelů na trhu s energií v EU. Účelem tohoto fóra je zabývat se problémy spotřebitelů, navrhopvat praktická řešení (aby stávající práva spotřebitelů platná v celé EU fungovala i v praxi a neexistovala pouze na papíře) a zdokonalovat regulační podmínky na maloobchodních trzích. Toto fórum umožňuje spolupráci vnitrostátních organizací spotřebitelů, průmyslových odvětví a regulačních a vládních orgánů v klíčových otázkách, jako je změna dodavatele energie, uživatelsky vstřícné vyúčtování, inteligentní měření spotřeby nebo ochrana zranitelných skupin zákazníků.

Závěry Evropské komise k problematice vyúčtování (druhé občanské energetické fórum)

- třetí balíček přiznává spotřebiteli právo na přístup ke svým údajům o spotřebě energie
- spotřebitelé musí být řádně informováni o své skutečné spotřebě a nákladech na ni dostatečně často, aby mohli svoji spotřebu regulovat

- vyúčtování musí být pro spotřebitele jednoduchým a jasným zdrojem informací a základním nástrojem, který jim pomůže pochopit, kolik energie spotřebovali, za jakou cenu, jak mohou spotřebovávat méně, a umožnit zákazníkovi porovnat nabídky, které jsou na trhu dostupné, tak, aby měl dostatečné informace pro případnou změnu dodavatele
- vyúčtování spotřeby elektřiny/plynu má být víc než jen faktura
- mezi hlavní doporučení EK na kvalitu a obsah vyúčtování spotřeby elektřiny/plynu patří:
  - a) přesné, transparentní, čitelné, a tudíž jednoduše pochopitelné a srozumitelné vyúčtování
  - b) vyúčtování by mělo umožnit spotřebiteli porovnat nabídky a usnadnit mu tak případné rozhodnutí o změně dodavatele, pokud to bude vhodné
  - c) spotřebitel by měl mít možnost zvolit si z více možností vyúčtování a způsobů platby, četnost vyúčtování, úroveň podrobnosti, způsob doručení
  - d) každé vyúčtování by mělo obsahovat informaci o platebních podmínkách (způsob platby, splatnost, informace o způsobech řešení nastalých potíží s platbou v případě prodloužení spotřebitele/zákazníka s její úhradou atd.)
  - d) dodavatelé jsou oprávněni určit si podobu/design faktury sami
  - e) informace týkající se ceny mají být na faktuře výrazné, jasné a jednoduše viditelné; jednou z možností je využít formy srovnávací tabulky, která bude obsahovat veškeré informace týkající se stávajících cen, které spotřebitel potřebuje pro srovnání nabídek a k případné změně dodavatele
  - f) vláda, národní regulační orgány, podniky a spotřebitelské organizace mohou vést kampaně na zvýšení povědomí spotřebitelů v této věci – vhodným nástrojem mohou být online kalkulatory cen
  - g) obsahové náležitosti pro tzv. pravidelné vyúčtování (poskytované zákazníkovi měsíčně, čtvrtletně atp.):
    - název dodavatele a kontaktní údaje, zákaznická a poruchová linka
    - doba, na kterou je smlouva uzavřena, a u smluv na dobu určitou datum ukončení smlouvy
    - specifikace tarifu a jasný rozpis cen včetně ceny za jednotku dodávané elektřiny/plynu
    - výše celkové platby, která má být uhrazena za celé zúčtovací období, včetně informace o splatnosti a způsobu platby
    - jasná informace o tom, jak byla cena za dodanou elektřinu/plyn vypočítána a zda je založena na skutečné spotřebě nebo na jejím odhadu, případně včetně uvedení údajů z měření
    - doplňující informace jako energetický mix, doporučení k úsporám a zvýšení energetické účinnosti, informace o možnosti vyžádat si odlišný formát vyúčtování (zejm. pro osoby handicapované, invalidní atp.)
  - h) obsahové náležitosti pro tzv. závěrečné, vyrovnávací vyúčtování (poskytované ročně, po skončení zúčtovacího období)
    - k výše uvedeným náležitostem navíc zřetelné vyznačení, že se jedná o vyrovnávací fakturu
    - celková výše platby uhrazená v průběhu roku/zúčtovacího období
    - výše přeplatku/nedoplatku
    - srozumitelná informace o tom, zda je ve vztahu ke spotřebě nutné pravidelné (měsíční) zálohy stanovit pro další zúčtovací období odlišně (snížit, zvýšit)
    - aktuální údaje z měření, včetně historie spotřeby v průběhu zúčtovacího období
    - jasné a srozumitelné srovnání vývoje spotřeby v aktuálním a předchozím zúčtovacím období
  - jasné srozumitelné zobrazení vývoje spotřeby v průběhu zúčtovacího období

Energetický regulační úřad řad dále při tvorbě vyhlášky zohlednil aktuální stav na energetickém trhu a vycházel ze znalosti postoje zákazníků k současné podobě dokladu o vyúčtování. Součástí Energetického regulačního úřadu je Odbor právní ochrany spotřebitele, který vyřizuje dotazy a stížnosti účastníků trhu s energiemi v rozsahu cca 10 000 ročně. V letech 2014 – 2015 se na uvedený odbor obrátilo cca 2 500 zákazníků dotazujících se konkrétně na proces vyúčtování a následné fakturace, z toho bylo cca 15 % tazatelů, kteří sledovali problém přímo v přehlednosti a obsahu samotných faktur.

Část zákazníků si stěžovala na nepřehlednost a nadměrné množství údajů a položek na vyúčtování. Energetický regulační úřad nemůže přímo množství údajů a jejich strukturu na vyúčtování příliš ovlivnit, protože vyúčtování musí respektovat požadavky daňové právní úpravy a dalších souvisejících právních předpisů. Vyúčtování za sdružené služby dodávky elektřiny nebo plynu obsahuje obvykle údaje od tří na sobě nezávislých subjektů (obchodník, distributor, operátor trhu) za více období s různými cenami. Všechny tyto údaje je na vyúčtování nutné uvádět, aby měl zákazník možnost kontroly správnosti vyúčtování. Snížením údajů uváděných na vyúčtování by nebylo prakticky možné ověřit správnost jednotlivých účtovaných položek. Aby však ERÚ podpořil informovanost zákazníků, kteří nechtějí nebo nemohou procházet jednotlivé účtované položky, navrhl do vyhlášky zjednodušené přehledy vyúčtování, které obsahují zcela základní údaje o spotřebě a účtovaných částkách za zúčtovací období, které by měli být dostatečným podkladem k tomu, aby si zákazník vytvořil (bez vynaložení nějakého většího úsilí) základní představu o své spotřebě a zúčtování plateb. Pak už je jen na samotném zákazníkovi, zda mu postačí informace uvedené v přehledu nebo zda ho zajímají i další údaje, které jsou uvedeny ve vyúčtování dále. Tyto přehledy jsou zpracovány v přílohách č. 1 a č. 2 vyhlášky.

Část zákazníků ve svých připomínkách dále požaduje jednoduše pojaté přehledy spotřebovaného množství kWh nebo m³. Současná právní úprava obsažená ve vyhlášce č. 210/2011 Sb. vyžaduje, aby vyúčtování v části B obsahovalo detailní informace o odečtech měřicích zařízení a spotřebách za dílčí období. Aby však ERÚ zprostředkoval informaci o spotřebě zákazníkům co nejjednodušeji, začlenil přehled o spotřebě elektřiny a plynu taktéž do zjednodušených přehledů vyúčtování popsanych v přílohách č. 1 a č. 2 vyhlášky.

Někteří zákazníci na vyúčtování dále požadují uvádění jednotkové ceny za 1 kWh nebo m³, která by byla vypočítána podělením celkové účtované částky dosaženou spotřebou elektřiny nebo plynu. Tento požadavek zákazníků však v současné době není možné na vyúčtování uvádět z důvodu existence stálých měsíčních platů, které jsou účtovány bez ohledu na výši spotřeby energií. Průměrná jednotková cena vypočtená uvedeným způsobem by tak byla výrazně zkreslena a ztrácela by vypovídací hodnotu. Úřad tak k této změně nepřistoupil, neboť takový údaj stejně není možné použít při porovnání vývoje cen nebo nabídek obchodníků a zákazník by mohl být na základě takového údaje spíše klamán.

Dále části zákazníků na vyúčtování vadí nepřesnost údajů, které souvisí s odhadem spotřeby ze strany provozovatele distribuční soustavy v případě nedostupnosti skutečných fyzických odečtů měřidel (typicky např. při nenahlášení samoodečtu na konci kalendářního roku). Tato problematika však nemůže být řešena vyhláškou o vyúčtování, neboť je upravena vyhláškami upravujícími měření elektřiny a plynu.

Pokud jde o další často vyřizované dotazy, naprosto nejzásadnější problém mají spotřebitelé s určením data, ke kterému je možné projevit vůli o ukončení smluvního vztahu se stávajícím dodavatelem a data, ke kterému takový smluvní vztah skončí, což úzce souvisí s požadavkem vytvořit na energetickém trhu takové prostředí, aby se každý zákazník mohl v rámci konkurenčního boje kvalifikovaně rozhodnout ohledně výběru svého dodavatele energií, čímž by mělo dojít k zajištění pozitivního vlivu na blahobyt zákazníka a zefektivnění

alokace, které bude mít vliv na zefektivnění celého trhu. V posledních dvou letech však opakovaně docházelo k situacím, kdy zákazník měl vůli změnit dodavatele, kterou též projevil, nicméně neznal konkrétní datum možnosti ukončení smlouvy, neboť ten se odvíjel od faktického zahájení dodávky a nebyl ze samotné smlouvy zjistitelný, tudíž požádal o změnu k jinému datu (řádově šlo o dny), přičemž mu tato změna nebyla umožněna, neboť v den, ke kterému měla změna proběhnout, byla evidována u operátora trhu účinná smlouva a změna tak byla v systému zamítnuta. V důsledku tohoto procesu pak následně došlo k prolongaci původní smlouvy, zákazník zjistil tyto skutečnosti následně a jen stěží s nimi mohl něco udělat. Úřad vedl v minulých letech kolem 20 správních řízení s výše uvedenou skutkovou podstatou a vyřídil cca 2 000 dotazů ohledně nejasnosti předmětných dat a považuje za nutné takovým situacím předcházet.

Energetický regulační úřadu na základě výše uvedených zkušeností vyhlášku doplnil o ustanovení, na základě kterého by subjekt vyhotovující vyúčtování byl povinen uvádět údaj o době, na kterou je uzavřena smlouva (zejména smlouva o sdružených službách dodávky), resp. údaj o datu ukončení smlouvy, případně o datu, do kterého je možné projevit vůli smlouvu ukončit (u smluv, které se při nečinnosti smluvních stran automaticky prodlužují). Dále byla vyhláška doplněna o bod, dle kterého je vyúčtování rozšířeno o přehledovou tabulku shodnou pro všechny subjekty vyhotovující vyúčtování, která obsahuje v jednotné formě a formátu přehled začátku a konce zúčtovacího období, spotřebu za zúčtovací období, platby v rozlišení na komoditní a kapacitní část a průměrné jednotkové ceny vztažené k zúčtovacímu období. Úřad považuje zavedení těchto nových náležitostí ve světle výše uvedených požadavků Evropské komise a požadavků zákazníků za nezbytné. Současné znění vyhlášky tak vyhovuje převážné většině uvedených požadavků zákazníků na doklad o vyúčtování.

Právní rámec navrhované právní úpravy je dán jednak zmocněním Energetického regulačního úřadu v ustanovení § 98a odst. 2 písm. j) energetického zákona, ale rovněž právními předpisy na úrovni Evropského společenství, z nichž Energetický regulační úřad při přípravě návrhu vyhlášky v mezích zmocnění energetického zákona vycházel. Energetický regulační úřad se rozhodl pro vydání nové vyhlášky, nikoli pro novelizaci stávající vyhlášky č. 210/2011 Sb., z důvodu značného rozsahu a nepřehlednosti novelizovaného materiálu.

1.6. Zhodnocení rizika

Rizika spojená s nečinností jsou popsána níže u jednotlivých posuzovaných oblastí. Nejvýznamnějším rizikem při zachování stávající právní úpravy je případný nesoulad stávající vyhlášky č. 210/2011 Sb., se zákonnou právní úpravou účinnou od 1. 1. 2016.

2. Návrh variant řešení

2.1. Popis jednotlivých variant řešení

Základní varianty řešení v procesu hodnocení dopadů regulace vycházely z obsahových náležitostí, které doplnily vyhlášku č. 210/2011 Sb. o nové nezbytné údaje, zejména datum ukončení smlouvy a grafickou přílohu pro snazší interpretaci požadavků na vyúčtování. Ostatní obsahové náležitosti vyúčtování dodávky energie, tj. výčet konkrétních údajů, které jsou mj. potřebné pro následnou kontrolu vyúčtování ze strany zákazníka, lhůty pro vystavení vyúčtování a podmínky jeho poskytování zákazníkovi zůstaly nezměněny.

Jedním z hlavních důvodů pro přijetí nové právní úpravy je podpora zákazníka (odběratele) a usnadnění jeho postavení ve vztahu k dodavateli, zejména pak poskytnutí transparentních, spolehlivých a pravdivých informací o jeho spotřebě a nákladech na ni, a to tak často, aby zákazník mohl sám svoji spotřebu energie regulovat a mohl přijímat opatření na podporu energetické účinnosti v jeho odběrných místech. Současně by takto poskytované informace měly být srozumitelné, jednoduše pochopitelné a přehledné tak, aby zákazník, resp. odběratel, byl schopen ověřit správnost těchto údajů a zkontrolovat podle hodnot na měřicím zařízení umístěném v odběrném místě zákazníka množství jím spotřebované energie a výši nákladů, které jsou zákazníkovi za tuto spotřebu účtovány.

2.1.1. Varianta I – „nulová varianta“ - zachování současné právní úpravy uvedené ve vyhlášce č. 210/2011 Sb.

Energetický zákon v § 98a odst. 2 písm. j) stanoví, že Energetický regulační úřad stanoví vyhláškou rozsah, náležitosti a termíny vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb.

Energetický regulační úřad vydal v minulosti vyhlášku č. 210/2011 Sb., která není dle názoru Energetického regulačního úřadu nadále zcela vyhovující, protože postrádá některá ustanovení a sjednocené pojmosloví, které vyplývají z novelizovaného energetického zákona, občanského zákoníku a směrnice o energetické účinnosti. V případě nepřijetí nové vyhlášky zůstane účinná vyhláška č. 210/2011 Sb., která však nerespektuje změny právní úpravy od 1. 1. 2016.

2.1.2. Varianta II – příprava nové vyhlášky o vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb

Tato alternativa předpokládá především úpravy vyhlášky, které souvisejí se změnou dalších právních předpisů tak, aby byla v souladu s jejich aktuálním zněním. Jedná se zejména o tyto okruhy úprav:

- a) zohlednění změněných ustanovení novely energetického zákona účinné od 1. 1. 2016,
- b) zohlednění změněných ustanovení nového občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb.),
- c) zohlednění ustanovení směrnice 2012/27/ES o energetické účinnosti.

V této variantě je do vyhlášky doplněno ustanovení, podle kterého bude upraven zjednodušený přehled vyúčtování dle přílohy č. 1 a č. 2, a to v souladu přílohou VII směrnice o energetické účinnosti, kde je v odstavci 1.2 stanoveno, že členské státy zajistí, aby v případě potřeby koneční zákazníci měli ve svých vyúčtováních v jasné a pochopitelné podobě aktuální

skutečné ceny a skutečnou spotřebu energie a přehled vyúčtování, který ve zjednodušené grafické podobě zobrazuje nejdůležitější informace týkající se účetního období, množství spotřebované energie a plateb za energii. Shrnutí těchto dat v podobě tabulky umožní spotřebiteli snadnější orientaci ve vyúčtování a zjednoduší porovnávání dvou faktur od odlišných subjektů, které mají povinnost vyúčtování vystavovat. Zároveň je v souladu § 98a odst. 2 písm. j) energetického zákona kde je stanoveno, že je předkladatel zmocněn k vydání vyhlášky, kterou se stanoví náležitosti vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb, přičemž zjednodušený přehled vyúčtování je náležitostí vyúčtování.

Dále je vyhláška rozšířena o povinnost poskytovat v rámci vyúčtování údaj o platbě za složku ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie včetně způsobu výpočtu. Tato informace má umožnit zákazníkovi seznámit se se způsobem výpočtu, který je uveden v § 28 odst. 5 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který závisí na velikosti jističe nebo na množství odebrané elektřiny. Jedině s tímto vědomím může zákazník učinit rozhodnutí, zda instalovaný jistič odpovídá jeho reálné spotřebě a zda je či není vhodné přistoupit v rámci úspor k jeho výměně. Zodpovědným přístupem k instalaci jističů odpovídajících reálné spotřebě má dojít ke stabilizaci elektrizační soustavy. Uvedení tohoto údaje na vyúčtování naplňuje požadavek uvedený v příloze VII směrnice o energetické účinnosti, kde se v odstavci 1.2 stanoví, že členské státy zajistí, aby v případě potřeby měli koneční zákazníci ve svém vyúčtování aktuální skutečné ceny.

Dalším ustanovením, s kterým varianta II. počítá, je ustanovení stanovující povinnost subjektům vystavujícím vyúčtování na základě smluv o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu a na základě smluv o dodávkách elektřiny nebo plynu uvádět ve vyúčtování údaj o době trvání smlouvy, resp. datu jejího ukončení, případně o datu, do kterého je možné projevit vůli smlouvu ukončit (u smluv, které se při nečinnosti smluvních stran automaticky prodlužují).

2.2. Vyhodnocení nákladů a přínosů jednotlivých variant

2.2.1. Varianta I – „nulová varianta“ - zachování současné právní úpravy uvedené ve vyhlášce č. 210/2011 Sb.

Ve variantě I. by nevznikly žádné nové přímé náklady na plnění povinností.

Stávající vyhláška č. 210/2011 Sb. vydaná v minulosti Energetickým regulačním úřadem není nadále zcela vyhovující, protože postrádá některá ustanovení a sjednocené pojmosloví, které vyplývají z novelizovaného energetického zákona a směrnice o energetické účinnosti. V případě nepřijetí nové vyhlášky bude i nadále účinná vyhláška č. 210/2011 Sb., přestože se tato varianta nejeví jako vhodná pro zákazníky a Energetický regulační úřad má zájem na tom, aby došlo k posílení jejich informovanosti a k srozumitelnějšímu vymezení (sjednocení) pojmů.

Tato varianta je pouhým zachováním stávajícího právního stavu a lze tvrdit, že by byla v rozporu s ustanovením § 17 odst. 4 energetického zákona, kde se stanoví, že Energetický regulační úřad zejména chrání oprávněné zájmy zákazníků a spotřebitelů v energetických odvětvích. Varianta I. by byla protichůdným krokem k nastolenému trendu co největší ochrany zákazníka, který je v souladu s ustanovením § 17 odst. 4 energetického zákona, evropskou směrnicí o energetické účinnosti a novým projektem evropské energetické unie.

2.2.2. Varianta II – příprava nové vyhlášky o vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb

Varianta II. může přinést nové přímé náklady povinným subjektům, kteří jsou však již v současné době svým zákazníkům povinni vystavovat vyúčtování za poskytované služby dle vyhlášky č. 210/2011 Sb. V případě změny právní úpravy jim tedy nevznikne povinnost vystavovat a zasílat vyúčtování jako zcela nová povinnost, pouze se tato povinnost rozšíří a povinné subjekty tak budou muset přenastavit již dnes využívané informační systémy tak, aby vyhověli novým požadavkům. Úprava znění některých ustanovení vyhlášky tak vyvolá na straně dotčených účastníků trhu s elektřinou a plynem jednorázové náklady na úpravy zákaznických a fakturačních informačních systémů. Náklady budou nuceni vynaložit především obchodníci s elektřinou a plynem, dále výrobci elektřiny a plynu a provozovatelé distribučních soustav. Lze předpokládat, že uvedené subjekty tyto jednorázové náklady částečně promítnou do cen poskytovaných služeb pro své zákazníky. V konečném důsledku se tedy náklady související s vydáním nové vyhlášky rozloží mezi subjekty, které vyúčtování vystavují a zákazníky a spotřebitele. Výši těchto nákladů nelze exaktně vyčíslit, protože se budou individuálně odvíjet od způsobu zajištění aktualizace informačních systémů u jednotlivých subjektů. Subjekty, které si aktualizaci systémů zajišťují vlastními silami, nebo za zajištění těchto služeb hradí stabilní paušální platby, nebudou prakticky nuceni vynaložit zvýšené náklady. U subjektů, které budou aktualizaci systémů řešit např. prostřednictvím uzavření jednorázové smlouvy o dílo, lze očekávat náklady v řádu desítek až stovek tisíc Kč.

Mezi ovlivněné subjekty lze počítat obchodníky s elektřinou nebo plynem, výrobce elektřiny nebo plynu, kteří energii prodávají přímo zákazníkům, provozovatele distribučních soustav, provozovatele přenosové soustavy a provozovatele přepravní soustavy.

Obchodníci s energiemi obvykle nabízejí jak elektřinu, tak plyn, avšak existují i takové subjekty, které nabízejí pouze jednu z komodit. Vyčíslení přesného počtu obchodníků komplikuje také fakt, že ne všichni držitelé licence na obchod s elektřinou nebo plynem jsou aktivní a vystavují vyúčtování. Na základě aktuální situace na trhu s energiemi však lze předpokládat, že se změny dotknou celkem cca 150 obchodníků s elektřinou nebo plynem.

U držitelů licence na distribuci elektřiny nebo plynu je situace obdobná a ne všechny vydané licence jsou aktivně využívány. Část provozovatelů distribučních soustav se také zabývá jak provozem elektrizačních tak i plynárenských soustav. Odhadujeme, že navrhované změny vyhlášky se dotknou cca 350 subjektů provozujících distribuční soustavu.

Změny budou mít vliv také na provozovatele přenosové soustavy a provozovatele přepravní soustavy, kteří mají na území ČR výlučné licence. Jedná se tedy o 2 subjekty.

Vyhláška bude mít dopad na veškerá vyúčtování elektřiny a plynu (a to jak na vyúčtování na základě smluv o sdružených službách dodávek elektřiny nebo plynu, tak na základě smluv o dodávce elektřiny nebo plynu). Změny by tak měly přinést pozitivní dopad na cca 4,8 mil. provozovatelů odběrných míst elektřiny a cca 2,8 mil. provozovatelů odběrných míst plynu, neboť v důsledku uplatnění varianty II. dojde k doplnění důležitých údajů nutných pro kvalifikované rozhodnutí zákazníka.

Tato varianta také povede k implementaci těch ustanovení směrnice o energetické účinnosti, která ukládají členským státům povinnosti v souvislosti s vyúčtováním spotřeby energie poskytovaným zákazníkům jejich dodavateli či provozovateli distribučních soustav a umožní naplnit na národní úrovni doporučení Komise Evropské unie k problematice vyúčtování.

Varianta II., která počítá s vydáním prováděcího právního předpisu, je způsobilá k zajištění řešení identifikovaného problému.

2.3. Návrh řešení

2.3.1. Zhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Z porovnávaných variant řešení byla jako nejvhodnější vyhodnocena **varianta II.**, která počítá s vypracováním a vydáním prováděcího právního předpisu o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích, do kterého budou zapracovány veškeré výše uvedené požadavky Evropské komise a novely energetického zákona. Všechny důvody, které vedly k výběru varianty II., jsou podrobně popsány výše.

2.3.2. Implementace, vynutitelnost a přezkum

Správním orgánem, který je odpovědný za realizaci zmocnění a začlenění navrhované vyhlášky do právního řádu České republiky, je Energetický regulační úřad. Implementace nepředpokládá žádné dodatečné nároky na rozpočet Úřadu, ani na ostatní veřejné rozpočty.

Skupiny dotčené navrhovanou právní úpravou budou povinny přijmout Energetickým regulačním úřadem navržený a vyhláškou stanovený rozsah údajů poskytovaných v rámci vyúčtování dodávek a ve světle těchto změn upravit své vnitřní informační systémy. Tyto změny však nebudou významné, tudíž Energetický regulační úřad nepředpokládá, že by navržená právní úprava přinesla jakoukoliv komplikaci pro účastníky trhu.

Výkon dozoru v energetických odvětvích, tudíž i výkon dozoru nad plněním povinností vyplývajících z předkládaného návrhu vyhlášky, má dle § 18 energetického zákona pravomoc vykovávat Energetický regulační úřad, který je následně též oprávněn vést pro porušení zákonem stanovených povinností (které jsou zpřesněny prováděcími právními předpisy) správní řízení a udělovat přiměřené sankce.

2.3.3. Konzultace a zdroje dat

Část zdrojů dat je popsána výše. V průběhu tvorby návrhu vyhlášky byl materiál projednáván a konzultován se všemi účastníky trhu. Dne 7. října 2015 publikoval Energetický regulační úřad návrh vyhlášky na svých webových stránkách, aby mohl být podroben veřejnému konzultačnímu procesu.

V rámci veřejného konzultačního procesu bylo vzneseno celkem 66 připomínek, zejména ze strany společností RWE GasNet, s.r.o., RWE Česká republika a.s., ČEZ Distribuce, a.s., ČEZ, a.s., Pražská plynárenská a.s., Pražská energetika, a.s., BOHEMIA ENERGY entity s.r.o., E.ON Distribuce, a.s., E.ON Energie, a.s., OTE, a.s. a dále ze strany Českého plynárenského svazu, dTestu, Teplárenského sdružení ČR a Asociace Nezávislých Dodavatelů Energii.

Největší ohlas vzbudil nově přidaný bod v části A, a sice obecný přehled uvedený v příloze, uspořádaný do přehledné tabulky. Autoři připomínek byli rozděleni na dva tábory. Subjekty v postavení dodavatelů, případně jejich asociace, měly zájem na odstranění přehledu a návratu k původní podobě části A a naopak subjekty hájící zájmy spotřebitelů měly zájem na tom, aby se současná podoba zavedeného přehledu ještě rozšířila o další náležitosti. Energetický regulační úřad při tvorbě této přílohy vyšel z výše uvedené znalosti požadavků spotřebitelů a v rámci zmocnění byla příloha sestavena z veškerých dat, která spotřebitelé na fakturu očekávají a mají souvislost s vyúčtovanou komoditou. Další požadavky však nemohly být akceptovány, neboť byly již nad rámec zmocnění, protože nesouvisely přímo s fakturací komodity, ale jednalo se o údaje vycházející ze smluvního vztahu mezi

dodavatelem a odběratelem a jako takové byla přímo zjistitelné s uzavřené smlouvy (např. údaj o délce výpovědní lhůty, údaj o smluvních pokutách).

Dalším tématem, které bylo častým terčem připomínek, byl požadavek uvádět na vyúčtování, zda je smlouva uzavřena na dobu určitou či neurčitou, a pro případ, že je smlouva uzavřena na dobu určitou, uvedení data nejbližšího možného ukončení smlouvy a uvedení data, do kdy může zákazník vyjádřit vůli ve smlouvě dále nepokračovat. Tento požadavek taktéž vznikl na základě zkušeností, zejména pak znalostí aktuálních trendů na trhu s energiemi, což je popsáno výše. Při návrhu tohoto bodu do předmětné vyhlášky vycházel Energetický regulační úřad též z požadavků směrnic tzv. třetího energetického balíčku. Bod (50) preambule směrnice 2009/72/ES a bod (47) preambule směrnice 2009/73/ES, které členskými státy ukládají zajistit, aby informace o nákladech na elektřinu/plyn byly spotřebitelům poskytovány v dostatečných časových intervalech tak, aby vytvářely pobídky k energetickým úsporám a umožnily zákazníkovi přímou zpětnou vazbu ohledně účinků investic do energetické účinnosti a vlivu změny svého chování. Článek 3 odst. 5 směrnice 2009/72/ES a čl. 3 odst. 6 směrnice 2009/73/ES dále stanoví, že zákazník, který si přeje změnit dodavatele elektřiny/plynu, má právo obdržet veškeré příslušné údaje o spotřebě. Aby tak zákazník mohl naplnit výše uvedenými směrnici stanovený účel a v reakci na aktuální spotřebu a ceny energií stávajících dodavatelů činit kvalifikovaná rozhodnutí ohledně případné změny dodavatele a též kroky vedoucí k účinné realizaci takové změny dodavatele, musí mít přehled o datech, ke kterým lze takové změny provádět, neboť tato data jsou zpravidla závislá na započítání dodávky do odběrného místa a nejsou tak zjistitelná ze smlouvy. Úřad tak považuje za nutné i tuto náležitost v návrhu vyhlášky zachovat za účelem ochrany spotřebitelů.

Další připomínky se v zásadě týkaly dílčích úprav, přičemž většina z nich byla akceptována a zapracována do vyhlášky a případná neakceptace byla řádně odůvodněna.

3. Kontakty a prohlášení schválení hodnocení dopadů

Závěrečnou zprávu RIA zpracoval a kontaktní osobou pro případné připomínky a dotazy je:

Ing. Pavel Círek
Energetický regulační úřad
Sekce regulace / Odbor elektroenergetiky / Oddělení sítí a organizace trhu
tel. 255 715 557
e-mail: pavel.cirek@eru.cz

Ing. Jakub Schebesta
Energetický regulační úřad
Sekce regulace / Odbor plynárenství / Oddělení regulace cen
tel. 567 120 744
e-mail: jakub.schebesta@eru.cz

Mgr. Eva Dlouhá
Energetický regulační úřad
Sekce legislativně správní / Oddělení legislativně právní
tel. 564 578 764
e-mail: eva.dlouha@eru.cz

Zvláštní část

K § 1

Ustanovení § 1 uvádí předmět úpravy, kterým je stanovení rozsahu, náležitostí a termínů vyúčtování dodávek elektřiny, plynu nebo tepelné energie a souvisejících služeb dle zmocňovacího ustanovení uvedeného v § 98a odst. 2 písm. j) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění zákona č. 131/2015 Sb.

K § 2

Navrhované ustanovení obsahuje výčet pojmů, které bylo vhodné definovat, aby bylo možné aplikovat a vykládat právní předpis jako celek.

Pojem „Vyúčtování“ je definován zejména z toho důvodu, že je používán napříč celým návrhem vyhlášky. Související pojmy řádné vyúčtování, mimořádné vyúčtování a opravné vyúčtování jsou podkategorií a definují, že každé z nich je poskytováno zákazníkovi na základě jiné skutečnosti, resp. uvádí jaké. V případě řádného vyúčtování právě řádným uplynutím délky vyúčtovacího období, v případě mimořádného vyúčtování pak jednak na základě žádosti zákazníka, který má mít ve smyslu výše uvedených směrnic ES právo na přístup ke svým údajům o spotřebě (a to vždy k 31. prosinci kalendářního roku, viz. ustanovení § 15 odst. 3 vyhlášky), jednak na základě dalších skutečností, kterými může být ukončení odběru elektřiny nebo plynu, změna výrobce elektřiny nebo plynu a obchodníka s elektřinou nebo plynem nebo provozovatele distribuční soustavy, případně jiné okolnosti na straně zákazníka, pro kterou se rozhodne výrobce elektřiny nebo plynu a obchodník s elektřinou nebo plynem nebo distributor provést prostřednictvím vyúčtování vyrovnání vzájemných závazků (např. rozhodnutí insolvenčního soudu o úpadku zákazníka či držitele licence), a opravného vyúčtování, které slouží k opravě řádných a mimořádných vyúčtování.

Energetický regulační úřad v návrhu vyhlášky ve vztahu ke stávající právní úpravě upustil od rozlišení pojmu „účtovací období“, který je ve stávající právní úpravě používán ve vztahu k období, za které je poskytováno řádné vyúčtování, v oblasti elektroenergetiky a plynárenství – tj. zpravidla období po sobě jdoucích 12 kalendářních měsíců – a pojmu „vyúčtovací období“, který je ve stávající právní úpravě používán ve vztahu k období, za které je poskytováno řádné vyúčtování, v oblasti teplárenství – tj. období končící vždy k 31. prosinci příslušného kalendářního roku – a zavedl jednotný pojem „vyúčtovací období“ pro všechna energetická odvětví, která jsou vyhláškou upravena, tj. jednotně pro oblast elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství. Úřad tak upustil od obecné definice pojmu „vyúčtovací období“ v § 2 návrhu vyhlášky a upravil pravidla pro určení vyúčtovacího období v textu vyhlášky (§§ 15 a 16), zvláště pro elektroenergetiku a plynárenství a zvláště pro teplárenství tak, aby bylo zachováno stávající pojetí těchto časových úseků.

K § 3

Navrhované ustanovení rozděluje vyúčtování na tři základní části pro vyúčtování za elektřinu a plyn pro vyúčtování, které je poskytováno tzv. „malým“ zákazníkům, tj. zákazníkům, jejichž odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí, a dále zákazníkům kategorie domácnost a maloodběratel. První obecná část obsahuje shrnutí

základních údajů o spotřebě zákazníka, tj. zejména sumární hodnoty spotřeby energie a platby za tuto spotřebu, druhá podrobná část obsahuje detailní rozpis spotřeby zákazníka v jeho jednotlivých odběrných místech, a třetí doprovodná část pak obsahuje doplňující informace o zdrojové skladbě, právech zákazníka, kontaktech na příslušné správní orgány atp. Obecná část je tedy určena zejména těm zákazníkům, kteří vyžadují jasnou a stručnou informaci, informace uvedené na podrobné části vyúčtování pak využije zákazník, který si chce vyúčtování zkontrolovat a svoji spotřebu lépe kontrolovat, příp. porovnávat nabídky různých výrobců elektřiny nebo plynu a obchodníků s elektřinou nebo plynem. Informace z doprovodné části vyúčtování využije zákazník zejména v mimořádných situacích, jako může být např. reklamace vyúčtování nebo spor s výrobcem elektřiny nebo plynu a obchodníkem s elektřinou nebo plynem.

Ustanovení dále upravuje strukturu vyúčtování poskytované dodavatelem tepelné energie, které je taktéž systematicky členěno do tří částí obdobně dle výše uvedeného.

Ustanovení návrhu vyhlášky o rozsahu vyúčtování upravující členění vyúčtování vždy do tří částí bylo převzato ze stávající právní úpravy a vychází zejména z požadavků evropských směrnic. Novelizovaná směrnice o energetické účinnosti v čl. 10 odst. 3 písm. e) členským státům ukládá mj. povinnost zajistit, aby výrobci elektřiny nebo plynu, obchodníci s elektřinou nebo plynem, dodavatelé tepelné energie a provozovatelé soustav předkládali zákazníkům vyúčtování v jasné a pochopitelné formě. Směrnice 2009/72/ES pak v bodě (50), resp. směrnice 2009/73/ES v bodě (47) preambule, ukládají členským státům povinnost zajistit právo spotřebitele na přístup k objektivním a transparentním údajům o spotřebě elektřiny nebo plynu, v čl. 3 odst. 9 směrnice 2009/72/ES dále ukládá členským státům povinnost zajistit, aby dodavatelé (ve smyslu výrobci elektřiny nebo plynu a obchodníci s elektřinou nebo plynem) poskytovali zákazníkům na fakturách informace, které jsou spolehlivé a umožňují jednoznačné srovnání na vnitrostátní úrovni, a dále podle přílohy I čl. 1 písm. c) směrnice 2009/72/ES a směrnice 2009/73/ES má mít spotřebitel zajištěno mj. právo na transparentní informace o uplatňovaných cenách elektřiny nebo plynu.

Energetický regulační úřad rovněž vycházel z doporučení Komise EU, která v rámci konání tzv. druhého Občanského Energetického Fóra v této souvislosti mj. konstatovala, že vyúčtování musí být přesné, transparentní, čitelné a pro zákazníka snadno srozumitelné a pochopitelné, a dále ze závěrů, které vyplynuly z průzkumu u zákazníků zaměřeného na hodnocení stávajících faktur, jejich designu a s tím související uspořádání informací, jejich přehlednost, srozumitelnost, vypovídací hodnotu, ale také četnost vyhledávání těchto informací. Z uvedeného průzkumu vyplynula mj. skutečnost, že převážná většina dotazovaných respondentů vyhledává pouze souhrnné informace o své spotřebě, tj. informace o množství spotřebované elektřiny, plynu nebo tepelné energie a celkové ceně za tuto službu, o celkové výši uhrazených záloh a výši přeplatku nebo nedoplatku, včetně způsobu a lhůty pro jeho uhrazení, a dále o délce období, za které se vyúčtování provádí.

Komise EU v rámci požadavků na vyúčtování uvádí, že informace podstatné a nezbytné k tomu, aby zákazník porozuměl výši ceny, kterou za poskytovanou službu hradí, musí být na vyúčtování uvedeny na přední straně prioritně, výrazně, zřetelně a čitelně.

Na tento požadavek reaguje jednak výše uvedené rozdělení do tří částí a dále znění odst. 3, které je oproti předchozí právní úpravě pozměněno. Stávající úprava vyžaduje, aby část A byla uváděna na samostatné straně listu. Vzhledem ke skutečnosti, že nově požadovaný graficky upravený přehled zařazený do části A vyúčtování způsobí rozvolnění obecné části na více než jednu stranu, ustanovení v nově navrhovaném znění vyžaduje, aby část A byla pouze zřetelně oddělena od ostatních částí vyúčtování. Úpravou ustanovení

tedy bude subjektům vystavujícím příslušná vyúčtování umožněno i jiné řešení, stále je však zachován důraz na přehlednost a zřetelnost vyúčtování.

Ustanovení dále připouští, že vyúčtování může obsahovat údaje nad rámec povinných náležitostí definovaných touto vyhláškou, čímž dává prostor povinným subjektům, sdělit svým zákazníkům i další údaje, které považují za vhodné.

K § 4

Navrhované ustanovení upravuje možnost zákazníka požádat si písemně o vyúčtování ve zúženém rozsahu, které je tvořeno pouze obecnou nebo případně obecnou a podrobnou částí, nikoli již částí doprovodnou. Toto ustanovení tak znamená výjimku z pravidla stanoveného v ustanovení § 3 vyhlášky, že vyúčtování bude tzv. „malým“ zákazníkům poskytováno zásadně ve třech částech, a reaguje jak na stávající zkušenost výrobců a obchodníků elektřiny/plynu a provozovatelů distribučních soustav, tak na závěry průzkumu u zákazníků, tedy na skutečnost, že zákazníci ne vždy vyžadují detailní rozpis údajů o spotřebě, případně informace o palivovém mixu výrobce či obchodníka, dopadech na životní prostředí či kontaktních údajích na příslušné orgány státní správy.

V takovém případě musí být zákazníkovi zachován přístup k takovým údajům jinou formou, zejm. způsobem umožňujícím dálkový přístup, a dále možnost vzít takovou svoji žádost později zpět a nadále být obesílán vyúčtováním v plném rozsahu ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 vyhlášky.

Tato úprava tak vyhovuje rovněž doporučením Komise Evropské unie, které mj. stanoví, že spotřebitel by měl mít možnost zvolit si z více možností vyúčtování.

K § 5

Navrhované ustanovení stanovuje požadavek na validitu dat poskytovaných subjekty, kteří provádějí vyúčtování, v souladu s čl. 10 směrnice o energetické účinnosti kde se stanoví použití přesných informací vycházejících z pravdivých údajů, které jsou přehledně a srozumitelně členěny.

K § 6

Navrhované ustanovení již upravuje jednotlivé konkrétní obsahové náležitosti vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí, poskytovaného výrobcem elektřiny nebo obchodníkem s elektřinou na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny, kterou se výrobce elektřiny nebo obchodník s elektřinou zavazuje dodávat zákazníkovi elektřinu vymezenou množstvím a časovým průběhem a zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet dopravu elektřiny a zákazník se zavazuje zaplatit výrobcí nebo obchodníkovi s elektřinou za dodanou elektřinu cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací. Navrhované ustanovení stanoví nezbytné obsahové náležitosti pro všechny tři části tohoto vyúčtování s tím, že výčet náležitostí a míra detailu těchto informací respektuje smysl a účel každé z těchto tří částí (viz. odůvodnění k ustanovení § 3 vyhlášky), přičemž pro uvádění informací nebo údajů, které nejsou ve výčtu náležitostí výslovně zahrnuté, se použije ustanovení § 3 odst. 4 návrhu vyhlášky.

Obsahové náležitosti části A jsou zcela základními údaji, jejichž sdělení je nezbytné pro elementární přehled každého zákazníka.

Do této části byl doplněn údaj o druhu smlouvy podle doby, na kterou je smlouva sjednána (tj. určitá nebo neurčitá) a případně data ukončení smlouvy. Znalost těchto údajů ze strany zákazníka má umožnit jeho kvalifikovanější rozhodování v rámci konkurenčního prostředí v oblasti energetiky, čímž by mělo dojít k zajištění pozitivního vlivu na blahobyt zákazníka a v důsledku efektivní alokace je předpokládáno zefektivnění trhu. Tyto předpokládané dopady jsou v souladu se směrnicí o energetické účinnosti a se závěry sedmého Občanského energetického fóra, které se konalo ve dnech 12. - 13. března 2015 v Londýně.

Dále je do části A doplněn přehled vyúčtování dle přílohy č. 1, který v souladu se směrnicí o energetické účinnosti ve zjednodušené grafické podobě zobrazuje nejdůležitější informace týkající se účetního období, množství spotřebované energie a plateb za energii. Shrnutí těchto dat v podobě tabulky umožní spotřebiteli snadnější orientaci ve vyúčtování a jednoduší porovnávání dvou faktur od odlišných subjektů, které mají povinnost vyúčtování vystavovat.

Část A je dále rozšířena o povinnost poskytovat v rámci vyúčtování údaj o platbě za složku ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie včetně způsobu výpočtu. Tato informace má umožnit zákazníkovi seznámit se se způsobem výpočtu, který je uveden v § 28 odst. 5 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který závisí na velikosti jističe nebo na množství odebrané elektřiny. Jedině s tímto vědomím může zákazník učinit rozhodnutí, zda instalovaný jistič odpovídá jeho reálné spotřebě a zda je či není vhodné přistoupit v rámci úspor k jeho výměně. Zodpovědným přístupem k instalaci jističů odpovídajících reálné spotřebě má dojít ke stabilizaci elektrizační soustavy. Uvedení tohoto údaje na vyúčtování naplňuje požadavek uvedený v příloze VII směrnice o energetické účinnosti, kde se v odstavci 1.2 stanoví, že členské státy zajistí, aby v případě potřeby měli koneční zákazníci ve svém vyúčtování aktuální skutečné ceny.

Příloha I směrnice 2009/72/ES a 2009/73/ES v čl. 1 písm. c) stanoví, že spotřebitel má právo na transparentní informace o uplatňovaných cenách elektřiny nebo plynu, sazbách a o standardních podmínkách týkajících se přístupu a používání služeb v elektroenergetice nebo plynárenství, což bylo promítnuto do obsahových náležitostí podrobné části B.

Požadavky na obsahové náležitosti doprovodné části C, vychází zejména z ustanovení směrnice 2009/72/ES, která v čl. 3 odst. 9 stanoví, že členské státy zajistí, aby výrobce elektřiny nebo obchodník s elektřinou uváděli na fakturách a v současně zasílaných materiálech, jakož i v propagačních materiálech poskytovaných konečným spotřebitelům:

- podíl každého energetického zdroje na celkové skladbě zdrojů energie užitých výrobcem nebo obchodníkem za předchozí rok srovnatelným způsobem, jenž na vnitrostátní úrovni umožní jednoznačné srovnání;
- alespoň odkaz na existující referenční zdroje, jako jsou internetové stránky, na nichž jsou veřejně dostupné informace o dopadech na životní prostředí, minimálně s údaji o emisích CO₂ a o radioaktivním odpadu pocházejícím z vyrobené elektřiny, které se týkají celkové skladby zdrojů energie užitých výrobcem nebo obchodníkem za předchozí rok;
- informace týkající se jejich práv a prostředků urovnávání sporů, které mají v případě sporu k dispozici.

Uvedení původu energie nebo podílu jednotlivých zdrojů slouží k informování zákazníka a podíly budou fakturujícím poskytovány operátorem trhu, který je bude evidovat v elektronické podobě na základě § 20a odst. 4 písm. x) energetického zákona.

Do obsahových náležitostí podrobné a doprovodné části vyúčtování byly dále promítnuty požadavky směrnice o energetické účinnosti, která mj. stanoví, že koneční uživatelé mají mít k dispozici dostatečné množství informací o vlastní spotřebě energie, jakož i další užitečné informace podle přílohy VII. Zákazníkům mají být, kde je to vhodné, poskytovány tyto informace:

- a) aktuální skutečné ceny a skutečná spotřeba energie,
- b) srovnání aktuální spotřeby energie konečného zákazníka se spotřebou za stejné období předchozího roku, nejlépe v grafické podobě,
- c) kdykoli je to možné a přínosné, srovnání s průměrným normalizovaným nebo vzorovým uživatelem energie stejné kategorie,
- d) kontaktní údaje na organizace spotřebitelů, energetické agentury nebo podobné subjekty, včetně adres internetových stránek, u nichž jsou dostupné informace o opatřeních ke zvýšení energetické účinnosti, srovnávací profily konečných uživatelů nebo objektivní technické údaje o energetických spotřebičích.

Pokud se jedná o požadavek uvedený pod písm. c) týkající se srovnání s průměrným normalizovaným nebo vzorovým uživatelem energie stejné kategorie, pak lze říci, že různorodost dodávek elektřiny nebo plynu je tak značná, že de facto ani není možné stanovit průměrného nebo vzorového uživatele. Význam zde má jednak způsob a míra využití energie (typ spotřebičů, množství a frekvence jejich užívání, vytápění – rozloha a poloha budov), které mohou být velmi rozdílné. Podstatnou roli hraje také celkové chování konkrétního zákazníka. Srovnatelnost je nemožná a pro zákazníka by mohla být taková informace spíše zavádějící. Vzhledem k tomu, že samotná směrnice umožňuje členskému státu posoudit vhodnost a nezbytnost takové informační povinnosti, Energetický regulační úřad po vyhodnocení průzkumu nepovažuje poskytnutí této informace zákazníkům za nezbytné.

K § 7

Navrhované ustanovení upravuje jednotlivé konkrétní obsahové náležitosti vyúčtování dodávky elektřiny zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí, poskytovaného výrobcem elektřiny nebo obchodníkem s elektřinou na základě smlouvy o dodávce elektřiny, kterou se výrobce elektřiny nebo obchodník s elektřinou elektřiny zavazuje dodávat elektřinu vymezenou množstvím a časovým průběhem jinému účastníkovi trhu s elektřinou a účastník trhu s elektřinou se zavazuje zaplatit za ni cenu. Navrhované ustanovení stanoví nezbytné obsahové náležitosti pro všechny tři části tohoto vyúčtování s tím, že výčet náležitostí a míra detailu těchto informací respektují smysl a účel každé z těchto tří částí (viz. odůvodnění k ustanovení § 3 návrhu vyhlášky). Odůvodnění k jednotlivým částem (resp. náležitostem) je totožné s odůvodněním uvedeným k § 6.

K § 8

Navrhované ustanovení upravuje jednotlivé konkrétní obsahové náležitosti vyúčtování distribuce elektřiny zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě nízkého napětí, poskytované provozovatelem distribuční soustavy na základě smlouvy o distribuci elektřiny, kterou se provozovatel distribuční soustavy zavazuje zajistit pro účastníka trhu s elektřinou na vlastní jméno a na vlastní účet přenos elektřiny nebo v případě provozovatele distribuční soustavy nepřipojené přímo na přenosovou soustavu distribuci elektřiny, rezervovat požadovanou distribuční kapacitu a dopravit pro účastníka trhu s elektřinou sjednané množství elektřiny a účastník trhu s elektřinou se zavazuje zaplatit

regulovanou cenu za distribuci a související služby. Navrhované ustanovení stanoví nezbytné obsahové náležitosti pro všechny tři části tohoto vyúčtování s tím, že výčet náležitostí a míra detailu těchto informací respektují smysl a účel každé z těchto tří částí (viz. odůvodnění k ustanovení § 3 návrhu vyhlášky). Odůvodnění k jednotlivým částem (resp. náležitostem) je totožné s odůvodněním uvedeným k § 6.

K § 9

Navrhované ustanovení upravuje jednotlivé konkrétní obsahové náležitosti vyúčtování dodávky elektřiny a souvisejících služeb a vyúčtování distribuce elektřiny poskytované zákazníkovi, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě vysokého nebo velmi vysokého napětí. V případě tzv. „velkých“ zákazníků návrh vyhlášky upravuje obsahové náležitosti vyúčtování v minimální nezbytné míře, která odpovídá stávající právní úpravě ve vyhlášce č. 541/2005 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, zásadách tvorby cen za činnosti operátora trhu s elektřinou a provedení některých dalších ustanovení energetického zákona, ve znění pozdějších předpisů, a zbývající detaily ponechává na ujednání smluvních stran podle jejich konkrétních potřeb a specifik smluvního vztahu.

K § 10

Navrhované ustanovení upravuje jednotlivé konkrétní obsahové náležitosti vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb zákazníkovi kategorie domácnost nebo maloobděratel poskytované výrobcem plynu nebo obchodníkem s plynem na základě smlouvy o sdružených službách dodávky plynu, kterou se výrobce plynu nebo obchodníkem s plynem zavazuje dodávat zákazníkovi plyn a zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet alespoň jednu ze služeb přepravy plynu, distribuce plynu nebo uskladnění plynu a zákazník se zavazuje zaplatit za dodávku plynu cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací. Navrhované ustanovení stanoví nezbytné obsahové náležitosti pro všechny tři části tohoto vyúčtování s tím, že výčet náležitostí a míra detailu těchto informací respektují smysl a účel každé z těchto tří částí (viz. odůvodnění k ustanovení § 3 návrhu vyhlášky). Odůvodnění k jednotlivým částem (resp. náležitostem) je totožné s odůvodněním uvedeným k § 6.

K § 11

Navrhované ustanovení upravuje jednotlivé konkrétní obsahové náležitosti vyúčtování dodávky plynu zákazníkovi kategorie domácnost nebo maloobděratel poskytované výrobcem plynu nebo obchodníkem s plynem na základě smlouvy o dodávce plynu, kterou se výrobce plynu nebo obchodník s plynem zavazuje dodávat plyn vymezeným množstvím a časovým průběhem a účastník trhu s plynem se zavazuje zaplatit za něj cenu. Navrhované ustanovení stanoví nezbytné obsahové náležitosti pro všechny tři části tohoto vyúčtování s tím, že výčet náležitostí a míra detailu těchto informací respektují smysl a účel každé z těchto tří částí (viz. odůvodnění k ustanovení § 3 návrhu vyhlášky). Odůvodnění k jednotlivým částem (resp. náležitostem) je totožné s odůvodněním uvedeným k § 6.

K § 12

Navrhované ustanovení upravuje jednotlivé konkrétní obsahové náležitosti vyúčtování distribuce plynu zákazníkovi kategorie domácnost nebo maloobděratel poskytované provozovatelem distribuční soustavy na základě smlouvy o distribuci plynu, kterou

se provozovatel distribuční soustavy zavazuje pro účastníka trhu s plynem zajistit na vlastní jméno a na vlastní účet přepravu plynu nebo v případě provozovatele distribuční soustavy nepřipojené přímo na přepravní soustavu distribuci plynu z distribuční soustavy připojené k přepravní soustavě, rezervovat distribuční kapacitu a dopravit pro účastníka trhu s plynem sjednané množství plynu a účastník trhu s plynem se zavazuje zaplatit cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací za distribuci plynu, přepravu plynu a související služby. Navrhované ustanovení stanoví nezbytné obsahové náležitosti pro všechny tři části tohoto vyúčtování s tím, že výčet náležitostí a míra detailu těchto informací respektují smysl a účel každé z těchto tří částí (viz. odůvodnění k ustanovení § 3 návrhu vyhlášky). Odůvodnění k jednotlivým částem (resp. náležitostem) je totožné s odůvodněním uvedeným k § 6.

K § 13

Navrhované ustanovení upravuje jednotlivé konkrétní obsahové náležitosti vyúčtování dodávky plynu a souvisejících služeb, vyúčtování služby distribuční soustavy a vyúčtování služby přepravní soustavy poskytované zákazníkovi kategorie střední odběratel a velkoodběratel. V případě tzv. „velkých“ zákazníků návrh vyhlášky upravuje obsahové náležitosti vyúčtování v minimální nezbytné míře, která odpovídá stávající právní úpravě ve vyhlášce č. 365/2009 Sb., o Pravidlech trhu s plynem, ve znění pozdějších předpisů, a zbývající detaily ponechává na ujednání smluvních stran podle jejich konkrétních potřeb a specifik smluvního vztahu.

K § 14

Navrhované ustanovení upravuje obsahové náležitosti vyúčtování dodávky tepelné energie poskytované odběrateli dodavatelem tepelné energie na základě smlouvy o dodávce tepelné energie, ve které se dodavatel tepelné energie zavazuje zajistit dodávku tepelné energie každému, kdo o to požádá a jsou splněny další podmínky vymezené § 76 odst. 1 písm. a) až c) energetického zákona.

Navrhované ustanovení stanoví nezbytné obsahové náležitosti pro všechny tři části tohoto vyúčtování s tím, že výčet náležitostí a míra detailu těchto informací respektuje smysl a účel každé z těchto tří částí (viz. odůvodnění k ustanovení § 3 návrhu vyhlášky) obdobně jako vyúčtování poskytované v oblasti elektroenergetiky a plynárenství.

Do obsahových náležitostí podrobné a doprovodné části vyúčtování byly promítnuty požadavky směrnice 2012/27/EU, která mj. stanoví, že koneční uživatelé mají mít k dispozici dostatečné množství informací o vlastní spotřebě energie, jakož i další užitečné informace podle přílohy VII. Zákazníkům tak mají být, kde je to vhodné, poskytovány tyto informace:

- a) aktuální skutečné ceny a skutečnou spotřebu energie,
- b) srovnání aktuální spotřeby energie konečného zákazníka se spotřebou za stejné období předchozího roku, nejlépe v grafické podobě,
- c) kdykoli je to možné a přínosné, srovnání s průměrným normalizovaným nebo vzorovým uživatelem energie stejné kategorie,
- d) kontaktní údaje na organizace spotřebitelů, energetické agentury nebo podobné subjekty, včetně adres internetových stránek, u nichž jsou dostupné informace o opatřeních ke zvýšení energetické účinnosti, srovnávací profily konečných uživatelů nebo objektivní technické údaje o energetických spotřebičích.

Pokud se jedná o požadavek uvedený pod písm. c) týkající se srovnání s průměrným normalizovaným nebo vzorovým uživatelem energie stejné kategorie, pak lze

řící, že různorodost dodávek tepelné energie je též tak značná, že de facto ani není možné stanovit průměrného nebo vzorového uživatele. Význam zde má jednak způsob a míra využití tepelné energie, jednak typ, charakter, poloha vytápěných budov, jednotlivých bytů nebo i místností, které mohou být velmi rozdílné. Podstatnou roli i zde opět hraje chování individuálního zákazníka. Srovnatelnost je nemožná a pro odběratele by mohla být taková informace spíše zavádějící. Vzhledem k tomu, že samotná směrnice umožňuje členskému státu posoudit vhodnost a nezbytnost takové informační povinnosti, Energetický regulační úřad po vyhodnocení průzkumu nepovažuje poskytnutí této informace zákazníkům za nezbytné.

K § 15

Navrhované ustanovení vychází z požadavků směrnic tzv. třetího energetického balíčku, neboť bod (50) preambule směrnice 2009/72/ES a bod (47) preambule směrnice 2009/73/ES členským státům ukládají zajistit, aby informace o nákladech na elektřinu/plyn byly spotřebitelům poskytovány v dostatečných časových intervalech tak, aby vytvářely pobídky k energetickým úsporám a umožnily zákazníkovi přímou zpětnou vazbu ohledně účinků investic do energetické účinnosti a vlivu změny svého chování. Článek 3 odst. 5 směrnice 2009/72/ES a čl. 3 odst. 6 směrnice 2009/73/ES dále stanovují, že zákazník, který si přeje změnit výrobce nebo obchodníka elektřiny nebo plynu, má právo obdržet veškeré příslušné údaje o spotřebě a ve spojení s Přílohou I směrnice 2009/72/ES a směrnice 2009/73/ES čl. 1 písm. j) právo obdržet závěrečné vyúčtování po jakékoli změně výrobce nebo obchodníka elektřiny nebo plynu, a to nejpozději 6 týdnů poté, co změna proběhla. Uvedená Příloha I směrnice 2009/72/ES a směrnice 2009/73/ES dále v článku 1 písm. i) ukládá členským státům povinnost zabezpečit zákazníkům právo, aby byli řádně informováni o skutečné spotřebě elektřiny nebo plynu a nákladech na ni, a to dostatečně často, aby mohli regulovat svou spotřebu elektřiny, přičemž informace mají být podávány v dostatečném časovém rámci, který bere v úvahu možnosti měřicího zařízení zákazníka a daného energetického produktu při řádném zohlednění nákladové efektivity takových opatření s tím, že za tuto službu nesmějí být spotřebiteli účtovány žádné další náklady.

Energetický regulační úřad vzal rovněž v úvahu doporučení Evropské komise, která rozlišuje tzv. vyúčtování pravidelné (poskytované zákazníkovi měsíčně, dvouměsíční, čtvrtletně) a vyúčtování závěrečné, resp. vyrovnávací (poskytované zákazníkovi jednou za rok, resp. po ukončení řádného zúčtovacího období k vyrovnání plateb za poskytované služby).

Navrhované ustanovení vychází ze skutečnosti, že navrhovaná vyhláška vedle sebe upravuje dva základní typy vyúčtování. Vyúčtování řádné dodavatel nebo provozovatel distribuční soustavy poskytuje zákazníkovi po uplynutí celého řádného zúčtovacího období, naproti tomu vyúčtování mimořádné je zákazníkovi poskytováno v situacích, které nerespektují trvání zúčtovacího období v celé jeho délce, tj. jedná se o situace, kdy zákazník mění dodavatele, případně distributora, ukončuje odběr v odběrném místě, případně si o takové vyúčtování sám požádá mimo řádný termín, v němž je mu jinak pravidelně poskytováno, nebo k provedení vyúčtování přistoupí z nejrůznějších důvodů sám dodavatel, resp. provozovatel distribuční soustavy. Ustanovení o termínech vyúčtování tak zohledňuje odlišnou povahu těchto dvou typů vyúčtování.

Doba trvání řádného zúčtovacího období byla sjednocena pro elektroenergetiku, plynárenství a navrhuje se v délce 12 kalendářních měsíců s možností jej zkrátit na základě dohody smluvních stran.

Navrhované ustanovení předpokládá přednostní způsob stanovení spotřeby elektřiny nebo plynu, a to v souladu s požadavky výše uvedených směrnic tak, aby vyúčtování bylo prováděno a poskytováno zákazníkovi pokud možno na základě skutečných hodnot spotřeby elektřiny nebo plynu, tj. na základě takových údajů z měření elektřiny, které byly zaznamenané měřicím zařízením a odečtené provozovatelem distribuční soustavy nebo odečtené a předané provozovateli distribuční soustavy zákazníkem podle vyhlášky č. 82/2011 Sb., o měření elektřiny a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném přenosu nebo neoprávněné distribuci elektřiny, resp. takových údajů z měření plynu, které byly odečtené provozovatelem distribuční soustavy, provozovatelem přepravní soustavy nebo zákazníkem podle vyhlášky č. 108/2011 Sb., o měření plynu a o způsobu stanovení náhrady škody při neoprávněném odběru, neoprávněné dodávce, neoprávněném uskladňování, neoprávněné přepravě nebo neoprávněné distribuci plynu. Teprve v případě, že tento postup není možný, resp. zákazník odečet měřicího zařízení neumožní ani sám tyto údaje neodečte a nepředá, lze pro vyúčtování použít údaje z měření zjištěné náhradním způsobem podle výše uvedených vyhlášek, a to v dodatečné lhůtě, přičemž celková délka zúčtovacího období v tomto případě nesmí přesáhnout 14 kalendářních měsíců.

Mimořádné vyúčtování je zákazníkovi s ohledem na zajištění jeho přístupu k informacím o jeho spotřebě elektřiny nebo plynu poskytováno bezplatně a na žádost zákazníka jej výrobce, obchodník nebo provozovatel přepravní, přenosové nebo distribuční soustavy poskytne ke dni 31. prosince kalendářního roku. V takovém případě návrh vyhlášky předpokládá aktivní přístup rovněž samotného zákazníka a podmiňuje poskytnutí takového mimořádného vyúčtování zákazníkovi nejen samotným odesláním žádosti, ale též odesláním samoodečtu provedeného zákazníkem k poslednímu dni kalendářního roku.

Na bezplatné mimořádné vyúčtování má ve smyslu směrnic třetího energetického balíčku nárok zákazník rovněž v situaci, kdy se rozhodne změnit dodavatele elektřiny nebo plynu, návrh vyhlášky dále počítá s mimořádným vyúčtováním poskytovaným bezplatně zákazníkovi, pokud dochází k ukončení odběru elektřiny nebo plynu v odběrném místě zákazníka.

K § 16

Navrhované ustanovení upravuje termíny vyúčtování dodávek tepelné energie. Vyúčtovací období pro oblast teplárenství je určeno kalendářním rokem a je tak stanoveno poskytnutí vyúčtování vždy ke dni 31. prosince příslušného kalendářního roku. Rozdílný přístup pro oblast teplárenství je dán zejména tím, že se v teplárenství uplatní věcné usměrnění cen, kdy prováděcí právní předpis stanoví pravidla pro sestavení kalkulace tak, aby obsahovala pouze ekonomicky oprávněné náklady, přičemž taková kalkulace je tvořena dodavatelem tepelné energie za kalendářní rok, k datu 31. prosince příslušného kalendářního roku. Dodavatelé před zahájením vyúčtovacího období stanovují pouze předběžné ceny tepelné energie a v průběhu kalendářního roku podle sjednaných platebních podmínek provádějí zúčtování záloh na dodávku tepelné energie za dohodnuté zúčtovací období (nejčastěji měsíční) ve smyslu zákona o dani z přidané hodnoty, přičemž se nejedná o vyúčtování dodávky tepelné energie, při níž by došlo k vyrovnání vzájemných plateb plynoucích z vyhodnocení skutečných nákladů za tepelnou energii a skutečné dodávky tepelné energie za kalendářní rok. K takovému vypořádání rozdílů ve vztahu k uhrazeným zálohám je nutné sestavit závěrečnou kalkulaci ceny tepelné energie zahrnující pouze ekonomicky oprávněné náklady, jejichž přesná výše není před skončením vyúčtovacího období známa. Zejména z důvodu nutnosti provádění kalkulací v reakci na věcné

usměrňování cen ze strany Energetického regulačního úřadu za kalendářní rok, je odůvodněné rozdílné pojetí vyúčtovacího období pro oblast teplárenství oproti oblasti elektroenergetiky a plynárenství, kde se uplatní regulace formou úředně stanovených cen a ve zbytku jejich smluvní sjezdání.

Ustanovení rovněž připouští délku vyúčtovacího období zkrátit, a to na základě ujednání smluvních stran, přičemž dodavatel tepelné energie musí dodržet vždy závazné podmínky věcného usměrňování cen tepelné energie.

K § 17

Navrhované ustanovení upravuje postup při vyúčtování služeb poskytovaných dodavatelem poslední instance podle ustanovení § 12a energetického zákona, tj. dodavatelem, který má na základě energetického zákona stanovenou povinnost dodávat elektřinu nebo plyn zákazníkovi namísto dodavatele, který tuto schopnost z některého ze zákonem stanovených důvodů pozbyde. V takovém případě postupuje tento dodavatel při poskytování vyúčtování zákazníkovi přiměřeně podle ustanovení této vyhlášky.

§ 18

Energetický regulační úřad si je vědom skutečnosti, že musí nastavit určité přiměřeně dlouhé období, aby byli adresáti právních norem poskytující vyúčtování schopni přenastavit své interní systémy tak, aby reagovali na změny a vyhověli tak požadavkům vyhlášky. Úřad považuje za takový přiměřený časový úsek období v délce 3 měsíců. Účinnost vyhlášky tak stanovuje od 1. dubna 2016 s tím, že se podle ní bude postupovat při poskytnutí vyúčtování za vyúčtovací období nebo příslušnou část vyúčtovacího období, které skončí po 31. březnu 2016.